

JELEN/LÉT Fesztivál 2019

A Magyarországi Szerb Színház kezdeményezésére a Magyarországi Nemzetiségi Színházi Szövetséggel közös szervezésben 2019. március 25-30. között került megrendezésre az idei JELEN/LÉT Fesztivál, a magyarországi nemzetiségi színházi seregszemléje.

A fesztivál kiváló lehetőséget biztosította arra, hogy a nemzetiségi színházak képviselői újra együtt legyenek és megmutathassanak a nagyközönség, a szakma előtt. A rendezvény célja az volt, hogy ösztönözze, támogassa és fejlessze a magyarországi nemzetiségek anyanyelvű színházi tevékenységét, elősegítse kapcsolataik építését: egymás között, a magyar színházi szakmával és nemzetközi téren is. A JELEN/LÉT Fesztivál egyben lehetőséget nyújtott arra, hogy a nemzetiségi színházi tevékenység a „saját” nemzetiségi közönségen túl a nagyobb nyilvánosság előtt is bemutatkozzon, elfogadottá váljon.

Malko Teatro Bolgár Színház

Virágzó szemek

(performance Radosztina Angelova Bécsi lakás című regénye alapján)

Szereplők:

Maria Dzsoikeva

Nikol Szultanova

Nikol Nikolova

Cvetelina Nikolova

Rendező: Hadzsikosztova Gabriella, C. Nagy István

Zene: Simon Attila

Jelmez: Hadzsikosztova Gabriella

Amikor egy nő szeme kivirágzik, az semmi jót nem jelent...

De lehet, hogy soha nem virágzik ki.

„Amikor egy nő szemei kivirágoznak, az semmi jót nem jelent a körülötte levő férfiaknak...”

A kivirágzott szemek tévedhetetlenül felismerik az igazi férfiakat – az éjjeli szélben született férfiakat, akik télen szenvedélyből ütnek a bal markukkal, míg nyáron szeretetből simogatnak hűvös jobb kezükkel.

Az igazi férfi csak kivirágzó szemű nőnek osztja magát. Szájában kétfelé tépi a falatot, és mindig két egyenlő részre. Az egyikkel a nő bal szemét tapasztja le, míg a másikkal a jobb szemét. Így a nő nem látja a körülötte levő világot, és csak a férfi vállára támaszkodik, vezeti őt.”

Négy bolgár színész nő próbál Magyarországon egy darabot, aminek vezérfonalát egy magyarra is lefordított kortárs bolgár regény adja. Ennek a próbaidőszaknak az eredményét nézhetik most meg. Fialok, szépek, tehetségesek és nők. Ez „női vonal”, ez nőkről szól, nők és férfiak okulására. Zene, tánc, látvány és szövegek, amik mélyre visznek. A színészek bolgárul játszanak, de a magyar nézőnek sem csak a felirat segít. „A szem, a fül, minden érzék hadban áll.”

Az előadás bolgár nyelvű magyar felirattal. Időtartama 65 perc egy felvonásban.

Amfitheatro Görög Nemzetiségi Színház

Dromos – Út

(performance előadás egy felvonásban)

Szereplők:

Kollatos Fotios

Benya Kata

Bokrossy Barbara

Rendezte: Kollatos Fotios

Rendezőasszisztens: Klitsa Paraskevi

A performance jellegű zenés, táncos darab, egyfajta „retrospektív anamnézis”. Korszerű dramaturgiai eszköztár felhasználása jellemzi, amely a magyarországi görögség hetven évvel ezelőtti tragikus sorsából, polgárháborús időszakából kiindulva válaszol mai világunk kihívására. Egy személyes indíttatású monodrámája, melyben az unoka keresi önnön valóságát a nagyszülők ösvényén járva.

Az 1949-es testvérháború a görög nemzeti önállóság-, függetlenség- és demokráciafelfogás különbözőségének tragédiája. A hetven éves görög dráma egyik epizódja a nagypapa múltjának – világunk kettéhasadásának nyomában – az unoka kezében kell újra értelmezést nyernie. Az ősök hagyománya kötelez, az úton végig kell menni.

Amíg szól a hegedű

(egyfelvonásos zenés dráma)

Szereplők:

Weis (öreg zsidó): Horváth Zsolt

Eszter: Horváth Adrienn

Gyerek 1: Illés Regina

Gyerek 2: Farkas Fruzsina

Kislány: Illés Nikoletta

Anro: Horváth Kálmán

Néma hegedűs: Moczó Attila

Iboly: Barna Klementina

Lola: Macsinga Ildikó

Rita vendéglős: Horváth Stella

Gáspár (pincér): Moczó Róbert

Jolán (csapos): Godó Zsófia

Katona 1: Üveges Máté

Katona 2: Horváth István

Német katona: Nyevrekla Daniel

Aldrich, SS-tiszt: Román Alex

Wolfgang, német tiszt: Majercsik Balázs

Prímás: Balogh Zoltán

Brácsa: Burai Gusztáv

Nagybőgő: Orgován Károly

Szöveg: Horváth Zsolt

Zene: Horváth Zsolt

A holokausztról szóló történetünk különböző emberek sorsát kíséri végig a II. világháború születe sztereotípiákon keresztül. Gazdag és szegény zsidó, cigány és a regnáló hatalom kapcsolata, s a tömegek lealjasító befolyásolása jelenik meg. Weis, az öreg zsidó kalmár mindennél jobban szereti a pénzt. Eszter, a szegény, többgyermekes édesanya foggal-körömmel védi gyermekeit. Dudu, a cigányfiú némának született, és mindennél jobban szereti hegedűjét, amelyen virtuózként játszik. Rita, az étteremtulajdonos, kihasználva a helyzetéből adódó lehetőségeket, segíti az ellenállókat. Viktor, a német tiszt, emberi érzéseivel pozitív személyiségként kíséri végig történetünket. A bemutatott életrajzok a történet végén egy koncentrációs táborban futnak össze.

Karaván Színház és Művészeti Alapítvány

Banyamesék

(bábos-zenés mesejáték óvodásoknak és kisiskolásoknak)

Szereplők:

Deák Fruzsina

Horváth Kristóf

Nyári Pál

Tari Teri

Rendezte: Tóth Géza

Produkciós vezető: Nyári Oszkár

Az előadás keretében három rövid – két székely és egy orosz – népmesét láthatnak a gyerekek. (A pletykás asszony, A három leány és a Répamese.) A vidám meséket bábok segítségével adják elő a színészek egy asztalon. Nem használnak paravánt, hanem ők is láthatók, így arcjátékukkal válik színebbé az előadás. A bábok segítségével játékosan a gyerekeket is bevonják a történetbe.

Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház

Csehov: Egyfelvonásosok

(három komédia, egy-egy felvonásban)

Szereplők:

Szűcs Nelli (Popova)

Varga József (Szmirnov)

Trill Zsolt (Luka, Nyuhin, Csubukov)

Tóth László (Lomov)

Kacsur Andrea (Natalja Sztjepanovna)

Díszlet-jelmez: Balla Ildikó

Írta: Anton Pavlovics Csehov

Fordította: Sik Endre

Színpadra alkalmazta

és rendezte: Vidnyánszky Attila

1. A medve

A Medve a szövegmaszkok, a viselkedés és a bensőben lejátszódó folyamatok, illetve a tények ellentétére épül. A bezárkózott özvegyet alakító Szűcs Nelli – aki egyébként is elsőként nyerné el a legtermészetesebb magyar színésznőnek járó díjat – kikacsintás nélkül, oly finoman-bájosan formálja meg a már-már éhező, fiatal özvegyet, hogy mialatt mindenki tudja, sóhajtása, gyásza, egész imázsa hamis, a nőiesen bizonytalan, majd sértetten hideg naiva amazonként teríti le a medvét.

A pálmát mindhárom jelenetben Trill Zsolt viszi el. A huszoneves ifjú A medvében vénséges lakájt alakít. Lukát, az apa-pótló öreg cselédet egy bölcs bohóc és Firsz színeiből keveri ki. A színház történet legjobb színházi nevetetőihez hasonlítható színész jutalomjátéka.

2. A dohányzás ártalmairól

A dohányzás ártalmasságáról szóló monológban hihetetlenül vékony a szűk frakkban, tényleg madárijesztőnek csúfolható ez a kopasz ceruza-emberke, aki komoly tudálékossággal lép a „hallgatóság” elé. Olyan, mint a tudós karikatúrája a vicclapokban. A papucsférj vallomása alatt a közönség dől a nevetéstől, majd az idült röhögés egyre fájdalmasabbá válik: a kiszolgáltatott, rettegő kisember mind szánandóbb, szinte összezsugorodik, míg a néző torkában érezhetően nő a gombóc, és ez a szorítás csak könnyekkel oldható fel.

3. Leánykérés

Natalija Sztjepanova sürgősen kiházasítandó csúnyácska vénlány – viselkedésére nézvést pedig finomkodó lencsi-baba. Először. Azután a szelíd, halk és udvarias házikisasszony éles nyelvű boszorkánynyá, hisztérikus bögőmasinává válik.

A Vidnyánszky Attila rendezte, először 1997-ben bemutatott három komédia ugyan nem először mulattatja és szórakoztatja a hazai közönséget, ám mondanivalójuknak, a szereplők profizmusának köszönhetően, mint mindig, most is igyekszik majd lenyűgözni a nagyjérdeműt.

Vertigo Szlovák Színház

Dámska šatòa – Női öltöző

(egyfelvonásos zenés vígjáték szlovák nyelven, magyar felirattal)

Szereplők:

Thirring Viola
Dér Denisa
Jókai Ági
Garajszki Margit

Dramaturg: Onodi Daniela

Hang, fény: Bálint Gábor

Díszletező: Czingel István

Jelmez: Árva Nóra

Írta: Arnošt Goldflam

Zene: Dobri Dániel

Rendezte: Garajszki Margit

Kulisszatitkok reflektorfényben. Nagyszerű vígjáték, melyben egy vidéki színház női öltözőjének kulisszatitkai tárulnak fel. Bepillantás négy színésznő lelkébe, életébe.

A színházi öltöző az a mágikus hely, ahol a magánélet és a színház találkozik. Egy különösen érzékeny pillanatban: előadás előtt, alatt és után betekinthetünk a színpalak mögé, hogy meglessük négy színésznő, barátnő és vetélytárs apró örömeit, bánatait.

Klára, a fiatal pályakezdő, nagy szerepekre és elsőprő szerelemre vágyik. Líza, az idősödő diva mellőzve érzi magát. A pályája csúcsán lévő Trúdat elhagyja a férje egy másik nő miatt, a kissé naiv Mária pedig épp, mint már oly sokszor, megint fülig szerelmes.

Ez a darab a neves kortárs cseh drámaíró, színész, rendező, Arnošt Goldflam egyik legtöbbet játszott vígjátéka. A színésznők életének és pályájának különféle állomásait sok humorral, iróniával, öniróniával mutatja be, bevallottan saját sokéves színházi tapasztalatából merítve.

Artashat Örmény Nemzetiségi Színház

Genocídium

(egyfelvonásos történelmi dráma)

Szereplők:

Armen: Pintér Gábor

Achonik: Tóth G.-Keller Linda

Az Artashat Örmény Nemzetiségi Színház „Genocídium 101” című előadása 2016. április 26-án a népiptás 101. évfordulója alkalmából került először színpadra. Azóta a magyarországi örmények számos alkalommal ezzel a darabbal emlékeztek az áldozatokra. A darabot rádiós hangjátéknak is feldolgozták. Az egyfelvonásos dráma Antonia Arslan Pacsirtavár című regénye nyomán készült. Az előadás egy örmény származású férfi, Armen álmába kalauzol el minket. Vele újra és újra átéljük a tragédiát, amely egy nemzet sorsát határozta meg. A genocídium álmokképekben, rémálom-foszlányokban jelenik meg, melyek drámaian épülnek egymásra. Az álmokképek történeteiben az örmény oldal éppúgy bemutatásra kerül, mint az érintett török fél is. A színjáték elgondolása egy izgalmas, újszerű, ugyanakkor hagyományos – igaz történetekkel tűzdelt – zenés utazás, amely méltó emlékezés örmények és nem örmények számára egyaránt.

A genocídium minden örmény identitású megemlékező számára fontos és meghatározó, éljen akárhol is a világban! Minden év áprilisában ország-szerte megemlékezések zajlanak ennek kapcsán. Örményország egész történelme nem áll egyébből, mint lakosságának kitartó és egyenlőtlen küzdelméből saját önazonossága és kultúrája védelmében. Nemzetiségi színházként ugyanezzel a törekvéssel készítjük előadásainkat, azon belül kiváltképp genocídiumi színdarabjainkat. Célunk, hogy minél szélesebb körben eljuttassuk az üzenetet: mindez megtörtént, igaz. A történelmi tények magukért beszélnek. Az örmény nép kitartásának köszönhetően mostoha sorsa ellenére is független, egyéni nemzeti kultúrát alakított ki, amely követendő példát mutat számunkra, a magyarországi nemzetiségi kultúra megőrzésének korában. Társulatunk valódi küldetése az események kézzelfoghatóvá tétele a mai kor

számára. Szeretnénk a színház eszközein keresztül nem mindennapi katartikus élményben részesíteni nézőinket. Útavalót adni a színházi élményen túl: elgondolkodtatni – nem elriasztani –, tényeket feltárni és igazságokat keresni.

Magyarországi Német Színház

Der Vorname/Hogyan nevezzetek?

(színmű egy felvonásban, német nyelven)

Szereplők:

Elisabeth Garaud-Larchet – *Melissa Hermann*

Pierre Garaud – *Dezső Horgász*

Claude Gatignol – *Tamás Boglári*

Vincent Larchet – *Andrzej Jaslikowski*

Anna Caravati – *Paula Donner*

írták: *Matthieu Delaporte* és *Alexandre de la Patellière*

német szöveg: *Georg Holzer*

Rendező: *Péter Tömör*

Könnyed vacsora barátok és rokonok társaságában. Elisabeth és Pierre vendégül látják Elisabeth bátyját, Vincent-t, annak várandós feleségét, Anna-t és gyermekkori barátjukat, Claude-ot. A menü marokkói ínycségekből áll, a hangulatot a jó hír emeli tovább: a születendő gyermek fiú lesz!

– Na és gondolkodtatok már a nevének?

– Igen. Ki kell találnotok. A-val kezdődik.

A helyes választ senki nem találja ki. Mert ARRÁ a NÉVRE aztán végképp soha senki nem gondolna. A tréfának szánt névválasztás elindít egy lavinát: kiderül, ki mit gondol valójában a másik dolgairól, kit mi idegesít valójában a másikban, illetve ki mit hallgat el már jó ideje...

A francia humorral fűszerezett darab túlmutat egy könnyed esti vígjátékon. Azt feszegeti, mennyire vagyunk mi emberek a klisék foglyai. Tudatában vagyunk-e ennek egyáltalán, és vajon képesek vagyunk-e túllépni a klisék által felállított határokon.

Magyarországi Szerb Színház

Az én Budapestem/Moja Pešta

(interaktív beszélgetés *Borojević Dobrila* irónővel)

Moderátor: *Dégi János*

A könyv, amely köré a beszélgetés szerveződik, a szerző, *Borojević Dobrila* budapesti életét dolgozza fel az 1999-es év stresszes időszakában. Akkor, amikor is Belgrádot és Szerbiát a NATO-erők támadása érte. Minden egyes fejezet bemutatja a próbálkozásokat, a világváros új lakójának akaratát és harcait. A könyv írója szeretné feltalálni magát az új környezetben, az új városban és új kultúrában. Szeretné megtanulni a magyar nyelvet, barátokra és munkára lelteni. Különböző helyzeteken keresztül érzékenyen mutatja be a szerb és a magyar kultúra találkozását, melyek ugyan közel állnak egymáshoz, az emberek mégsem ismerik egymást eléggé.

*Borojević Dobrila*val az est folyamán *Dégi János* színművész beszélget. *Dégi János* színészcsaládból származik, édesapja *Dégi István* színész, anyja *Kóródy Ildikó* dramaturg és forgatókönyvíró.

Magyarországi Szerb Színház

AVALA Express XX.

(szerb nyelvű előadás, *Bereményi Géza* dalszövegeinek magyar feliratozásával)

Szereplők:

Lengyel Gábor

Rusz Milán

Ember Tibor

Györgyev Bránimír

Milosevits Mirkó

Díszlet, jelmez: *Prágai Tibor*

Hang, fény: *Szabó Bogdán*

Játékmester: *Dégi János*

Asszisztens: *Bacsi Katarina*

Rendező: *Milosevits Péter*

Cseh Tamás igazi klasszikussá vált, dalait időről időre feldolgozzák, és különböző színpadi produkciókban adják elő. Most azonban valami egészen különleges est készül.

A budakalászi szerb családban született költő és irodalomtörténész, *Milosevits Péter* fordításában – a Magyarországi Szerb Színház tagjai jóvoltából – 1996. március 3-án volt az első koncert, ahol szerb nyelven szólaltak meg *Cseh Tamás* és *Bereményi Géza* dalai. A nagy sikerű előadáson a szerzőpáros személyesen is jelen volt.

A húsz évvel ezelőtti koncert emlékére rendezett előadás szimbolikus címszereplője a legendás vonat, az AVALA Expressz, amely Belgrádból Pesten át megy Bécsbe. A kerettörténet szerint a Keleti

pályaudvaron a beérkező szerelvényt egy fiú várja: érettségi tablóval a kezében rohangál és a leszálló emberek között keresi az egykori osztálytársakat, akik „Jugóból” jöttek, de nincs senki, mert kitört a háború...

Az 1996-os koncert felidézésekor a szerb és magyar szövegeket a háttérben kivetítve olvashatja a közönség. A dalszövegek nem tükörfordítások, hanem átköltések, amelyek híven őrzik Bereményi Géza világának hangulatát.

Magyarországi Szerb Színház több mint huszonöt éve működik folyamatosan. A társulat vezetője Ruzs Milán. Célja, hogy magas színvonalú, professzionális előadásokat játsszon szerb nyelven, és elvigye mindenhová, ahol igénylik a színházat és az anyanyelvén megszólaló színészt. A színház jelentős részt vállal a magyarországi szerb nemzetiségek nyelvének és identitásának megőrzésében. Néhány színpadi műfajt elsőként, illetve egyedülként a Magyarországi Szerb Színház szólaltatott meg szerb nyelven (passiójáték, operett, zenés vígjáték, rock-opera). A társulat 2007-ben megkapta a Magyar Művelődési Intézet „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” díjat.

Zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház

A helység kalapácsa

(komikus eposz, stílusparódia, hősköltevény egy részben, négy énekben)

Írta: Petőfi Sándor

Előadja: Besenczi Árpád

A Jászai-díjas színművész előadásában Petőfi egyik híre hősköltevényét láthatja a közönség. Besenczi Árpád, a megyeszékhelyi Hevesi Sándor Színház igazgatója, már több helyütt is bemutatta színművészi repertoárjának legkülönlegesebbjét.

Petőfi gunyoros műnek szánta, amikor 1844-ben megírta. Egy olvasat szerint *Vörösmarty* Mihályt is fricskázta az eposzi jelzőkkel nem fukarkodó stílusa miatt. A művet aligha kell bemutatni: a helyszín egy falusi kocsmá, ahol szemérmes Erzsók ötvenöt éves bájai megbabonázzák a helybéli lágyszívű

kántort, viszont Erzsók szívéért a helység kalapácsa is verseng. A konfliktust bonyolítja a fondor lelkületű egyházi, Bagarja uram, a béke barátja és vitéz csepű Palkó, a tiszteletes két pej csikájának jókedvű abrakolója. Most mindannyian egy szájjal szólnak, Besencziével. A szöveg és a történetfűzés nagy csábereővel bír, a tekintetben, hogy a színész az olcsó poénkodás mezsgyéjére tévedjen. E veszélytől megóvta magát és közönségét a karakterhalmozó előadó, mégis kellően aktualizált. Olyan a pódiumműsor, mint az a vörösbor, amit hősünk kortyolgat, mint a lánglelkű és szenvedélyes poéta életre keltője: többször meg kéne nézni, kóstolni, úgy adná ki az ízét.

A közel egy órás önálló est alatt a nézők rekeszizmai ugyancsak igénybe lesznek véve.

Cinka Panna Cigány Színház

Cigányvarázs

(zenés vándorlás a színház és a cirkusz világában)

Szereplők:

Balog Jano – ének

Jónás Judit – bohóc

D. Horváth Károly – bohóc

Mollini – bűvész

György István – artista-atomCircus

Horváth Gyuszi – mese – stand up

Mata András – gitár, ének

Szecső Kovács Zoltán – tánc

Kovács Rebeka – tánc

ifj. Szecső Kovács Zoltán – tánc

Rendezte: Balog János, D. Horváth Károly ötlete alapján

Az előadás igazi csemege gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt. Korhatár nélküli, remek családi program. Az összeállításban bohócokat, bűvészt, énekest, táncost, artistát és más szereplőket láthatnak a nézők. A közönséget interaktív módon a bohócok vezetik végig az előadáson, bemutatva fellépő barátaikat. Ebben a „varázslat” az, hogy bár a nézők színházi előadáson vesznek részt, olyasfajta érzésük támad, mintha cirkuszban lennének. Garantált a szórakozás, a nevetés!

Pécsi Horvát Színház

Povratok Filipa Latinovicza/Filip Latinovicz hazatérése

(horvát nyelvű előadás)

Szereplők:

Filip Latinovicz festőművész – *Matija Kačan*

Ksenija Radajeva, Bobočka – *Nela Kocsis*

Regina Latinovicz Valenti – *Vlasta Ramljak*

Vladimir Baločanski, volt ügyvéd – *Slaven Vidaković*

Kyriales bőrgyógyász és filozófus – *Damir Lončar*

Pl. Silvije Leipach nagybirtokos – *Stipan Đurić*

Vanda Baločanski, néhai feleség – *Monika Berberović*

Dr. Tasillo, falusi legény, fiatalember a hajóról – *Dejan Fajfer*

Gróf a fogadásról, falusi legény – *Gyula Beri*

Patricija Baločanski frajla – *Eva Polgar*

Nemesség a fogadáson, falu népe a Szt. Rókus körmeneten, holtak, táncosok – *Katalin Újvári, Zsolt Molnár (Harangozó Gyula-díjas), Péter Koncz, Dávid Matola*

Díszlet: *Balázs Horesnyi*

Jelmez: *Marija Šarić Ban*

Fény: *Gyula Farkas*

Video: *Ivan Faktor*

Smink-maszk, fodrász: *Klára Mátrai*

Zeneszerző: *Neno Belan*

Koreográfus: *Balázs Vincze*

Írta: *Miroslav Krleža*

Dramaturg és rendező: *Nina Kleflin*

Filip Latinovicz hazatérése Miroslav Krleža egyik legjelentősebb prózai műve, amely kötelező olvasmány a horvát iskolákban, egyben a horvát irodalom egyik alappillére.

A mű egy önéletrajzi regény, amely a festőművész Filipről szól, aki a folyamatos emlékezésein keresztül újra átéli gyermekkorának lelki traumáit, melyek meghatározták emberi és művészi mivoltát. Nyugat-Európában eltöltött évei után, Filip hazatér édesanyjához Kosztanyevcbe, ami az új otthona lesz. Számos különös alakot ismer meg, és életét megváltoztatja egy újabb „végzet asszonya”, Ksenija Radajev, más néven Bobocska.

Bobocskával és édesanyjával való soha fel nem oldódó viszonyuk tükrében a regény főhőse saját törvényszerűségein keresztül éli meg a világot úgy a mindennapokban, mint a művészetben egyaránt.

Kosztanyevc mikrokozmoszán keresztül, Krleža igazából egy nagy életképet kínál számunkra: szenvedélyt, hazugságot, titkokat, félelmeket és szorongást, amelyek extrém lépésekre sarkalják az embereket ebben a kis faluban és minden nagyvárosban. Jelen van mindez a társadalomban, bennünk, mindnyájunkban. Az író aprólékosan mutatja be a szereplők lélektani portréit, így magyarázva számunkra, hogy az élet felszíne alatt az érzelmek háborgó folyója tör utat magának, amelyet lehetetlen megfékezni és visszaterelni a megszokott (kis)polgári medrébe.

A regény rendkívül alkalmas a színpadra állításra, hiszen számos feszült drámai helyzet és vonzó színpadi kép körvonalazódik benne. Egy kis közelebből és néhány egyszerű belsőből (Filip szobája, Kávéház) kilépve az emlékezés zárt, klausztrófikus tereibe (trafik, szekrény) süllyed. Ugyanakkor ezzel párhuzamosan végtelen réteket, esőerdőket, sáros mezőket nyit meg. Mindez a színházi feldolgozás során nagyon sok lehetőséget ad az érdekes, vérbő drámai párbeszédre, s mellettük a költői és zenei töltetű képekre. Alkalmas nagy színészi alkotómunka megvalósítására. Filip, Filip édesanyja, Bobocska vagy épp Baločanski alakja hatalmas drámai szerepek, amelyek meghatározóak lehetnek egy színmű-

vész-színművésznő pályafutásában. Ezek az alakok jelképes értelemben az egyetemes emberi tulajdonságok több rétegű portréi. A Filip Latinovicz hazatérése feszült, erős érzelmekkel teli történetet elevenít meg a néző számára.

Cervinus Teátrum

Láskaboželáska

(zenés irodalmi összeállítás magyar és szlovák nyelven)

Szereplők:

Eva Javorská

Ferenc Polák

Dramaturg: *Ferenc Polák*

Rendezte: *Viktor Varga*

Egyedül a sors tudja összekötni vagy szétválasztani az embereket, mi csupán bábjai vagyunk, hol elfogadón, hol pedig elutasítóan reagálunk a sorsszerű találkozásokra.

Két tökéletes élet, egészen a találkozás pillanataig. Két tökéletes élet a technika világában, mely hazug és hitevesztett. Párbeszéddek és monológok válogatása a világirodalomból, népszerű dalokkal és szononokkal fűszerezve.

Egy színésznő és egy színész..., egy helyszín, és közös a végétük.

Karaván Színház és Művészeti Alapítvány

I'm online

(csesztetés egy felvonásban)

13 éves kortól ajánlott

Szereplők:

Pálma – Lovas Emília

Elza – Merina Camacho Abigail/ Bakondi Jázmin

Zsanett – Figeczki Vanda

Jenci – Baranyi Csaba

Miki – Kós Máttyás

Slam- és dalszövegek: *Horváth Kristóf (Színész Bob)*

Zene: *Beck Zoltán, Karavan Familia, Simara László, Bob és Bobék Orkesztra*

Írta: *Selmeczi Bea*

Rendezte: *Tóth Géza*

Produkciós vezető: *Nyári Oszkár*

Ifjúsági stúdiószínházi produkciónk témája a gyerekek között zajló iskolai bullying és cyberbullying, vagyis a kortárs iskolai és internetes bántalmazás, zaklatás.

A történet főszereplője Pálma, a félroma kamaszlány, aki új középiskolába kerül. Hamarosan ismeretlenek kezdik el zaklatni az interneten. Fogalma sincs, kik vannak a nicknevek mögött. Miközben naponta látja a róla szóló gyalázkodó kommenteket, az

iskolában is teljesen perifériára szorul. Az a kérdés már fel sem merül benne: miért ez a féktelen gyűlölet? És a gonoszság nem ismer határokat, ha nem állítja meg semmi és senki...

Az előadást 13 éves kortól ajánljuk. Elsődleges célcsoportja a zaklatásoknak leginkább kitett tizenéves korosztály, de hangsúlyozottan a szülőknek és a pedagógusoknak is érdemes megnézni.

Az ifjúsági produkcióban a Karaván Színház alapítványi színészképző stúdiójának növendékei is gyakorlatyszerzési lehetőséghez jutnak.

Karaván Színház és Művészeti Alapítvány

Vers és zene – rendhagyó irodalomóra

(verses, zenés műsor)

Közreműködik:

Horváth Kristóf (Színész Bob) slammer

Nagy István zenész (Karaván Familia).

Rendező: *Nyári Oszkár*

Egyre kevésbé olvasunk verset, egyre nagyobb tömegek életéből marad ki a költészet. Színinövendkeink felkészítéséhez a versmondás tanítása is szervesen hozzátartozik. Egy rendhagyó irodalomóra keretében szeretnénk közelebb hozni a verseket a gyerekekhez, fiatalokhoz. A verses műsort a Karaván Színház alapítványi színészképző stúdiójának tizenéves növendékei adják elő.

Magyarországi Nemzetiségek Színházi Társulata

Szobacsoda

(magyar nyelven játszódó, anyanyelvű dalokkal tarkított zenés mesejáték egy felvonásban)

5 éves kortól ajánlott

Szereplők:

Álmosd Phaedra

Galda Levente

Gyorgyeo Bránimír

Keller Linda

Kollatos Fotios

Trojan Tünde

Harmonika: *Berecz Péter*

Írta: *Trojan Tünde*

Rendezte: *Vesztl Zsófia*

A Magyarországi Nemzetiségek Színházi Társulata egy olyan több nemzetiséget felölelő kezdeményezés, mely egyedülálló ma Magyarországon. *Gergely László (1952-2016)* az egyesület alapítója és rendezője egy olyan multikulturális, interetnikus társulatot hívott életre, melyben valamennyi magyarországi, azaz a tizenhárom hazai nemzetiség (örmény, görög, szerb, szlovák, szlovén, lengyel, ruszin, ukrán, bolgár, német, horvát, roma és román) művészei

képviseltetik magukat. A színház a Vigadalom és a Levesben című nagysikerű darabok mellett, most egy varázslatos zenés mesejátékkal lepi meg a fiatal színházrajongókat.

A színdarab valóságyszerű – zenés – utazásra hív, amely során a gyerekszoba legeslegmélyebb titkai-
ba lehetünk be veled együtt! Szerinted mi történik,
mikor kimész a szobából és becsukod az ajtaját? Ta-
lán előfordult már veled olyan, hogy visszafordultál,
felkapcsoltad a villanyt, körbe néztél és valami furá
érzés vont hatalmába. Tényleg úgy maradt minden,
ahogy hagytad? Vagy mégsem? Történt változás?
Vagy csak rosszul láttad? Megdörzsölted a szemed
és megint mást láttál? Mikor elmesélted, hogy egy-
egy játékodat új helyen találtad meg, pedig biztos
vagy benne, hogy nem oda tetted, a felnőttek min-
dig csak legyintettek, kinevettek és azt mondták:
csak képzelődsz! Nem hitték el? Mi hiszünk neked!
Mert ez velünk is megtörtént, megtörténik, és meg-
történhet.

Most felfedjük előtted a titkot. A Szobacsoda cso-
dás szoba, a csodák márpedig léteznek.

Élményeim a JELEN/LÉT Országos Nemzetiségi Színházi Fesztiválon

A Magyarországi Szerb Színház kezdeményezésére, a Magyarországi Nemzetiségi Színházi Szövetség-
gel közös szervezésben megvalósuló, fesztiválon a
nézők szerb, bolgár, horvát, roma, örmény, szlovák,
német és görög kisebbségek társulatainak előadásait
láthatták magyar nyelven, vagy magyar felirattal, de
előfordult az is, hogy egy-egy előadást az éppen szín-
padon álló nemzetiség nyelvén hallgathattak végig.

Idén előfordult az is, hogy a múlt évben nagy si-
kert aratott darabjukat újra elhozták hozzánk a nem-
zetiségi színházak. Ilyen például a görög nemzeti-
iségi színház *Az út* című darabja, amelyet a rendező
nagyapájának élete ihletett.

Soltész Miklós egyházi és nemzetiségi kapcsola-
tokért felelős államtitkár a rendezvény ünnepélyes

megnyitóján kiemelte, hogy „a Magyarországon élő,
nyelvükért, kultúrájukért, megmaradásukért küzdő tizen-
három nemzetiség számára szimbolikus jelentősége van
annak, hogy a nemzet színházában adhatják elő darabja-
ikat.” Mint elmondta, a fesztivált tízmillió forinttal
támogatta a Miniszterelnökség Egyházi és Nemze-
tiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága, a kö-
vetkező hónapokban pedig öt nemzetiség hat szín-
házának munkáját összesen száztízmillió forinttal
fogja segíteni a kormány.

A fesztivál sajtótájékoztatóján Csasztvan András,
a szarvasi szlovák Cervinus Teátrum vezetője, a Ma-
gyarországi Nemzetiségi Színházi Szövetség elnöke
elmondta, hogy az előadások a Nemzeti Színházban
a Gobbi Hilda Színpadon, a Kaszás Attila Terebben

Sajtótájékoztató:
Csasztvan András,
L. Simon László,
Soltész Miklós,
Vidnyánszky Attila,
Alexander Jubomir

és a Bajor Gizi Szalonban lesznek láthatók. Ismertette azt is, hogy a rendezvény március 25-én a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház előadásával kezdődik: a beregszászi társulat Csehov egyfelvonásosaival érkezik a fesztiválra. A megnyitót 26-án tartották, majd a Pécsi Horvát Színház és a bolgár Malko Teatro produkcióját mutatták be. Mint mondta, március 29-én például öt produkciót láthatott a fesztivál közönsége.

A fesztivál nyitó előadása minden évben egy különleges produkció, hiszen eddig ilyenkor vagy egy-egy nemzetiségi színház különleges „nyitótáncát” vagy több társulat közös szereplését láthattuk.

Az idei nyitódarab azért is volt rendhagyó és nagyon különleges, mert ez alkalommal nemcsak a nemzetiségi színházak vettek részt az előadásban, hanem a Nemzeti Színház társulata is. Egészen pontosan a *Nemzeti Színház* és a *Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház* tagjait láthattuk az egy felvonásos komédiasorozatban.

A darab három kisebb részből, de mégis egyetlen felvonásból áll. Első a „*Medve*” címet kapta.

A *Medve* a szövegmaszkok, a viselkedés és a lelünkben lejátszódó folyamatok, illetve a tények elmentetere épül. *Szűcs* Nelli egy bezárkózott özvegyet alakít. Finoman és bájosan formálja meg a végtelen szenvedésben élő már-már éhező, fiatal özvegyet, hogy mialatt mindenki tudja, sóhajtása, gyásza, egész imázsa hamis, mégis meglepő, amikor a nőiesen bizonytalan, majd sértetten hideg naiva amazonként „teríti le a medvét”. Ennek a csodálatos és szinte kifogástalan alakításnak az ellenére is a pálmát mégis mindhárom jelenetben *Trill* Zsolt viszi el. A huszoneves fiatal színész a medvében egy vénséges lakájt alakít. Lukát, az öreg cselédet, aki apapótlék is a család számára, személyiségét egy bölcs bohóc és Firsz színeiből keverte ki a rendező. A színháztörténet legjobb színházi clownjaihoz hasonlítható etap a

Rusz Milán, a Magyarországi Szerb Színház előadásában

színész igazi jutalomjátéka. A darab második része „*A dohányzás tilalmáról*” címet kapta.

A dohányzás ártalmasságáról szóló monológban hihetetlenül vékony a szűk frakkban, tényleg madárijesztőnek csúfolható kopasz ceruza-emberke, aki komoly tudálékossággal lépett a nagyérdemű elé. A papucsférj vallomása alatt a közönség szó szerint dőlt a nevetéstől. Majd jött egy éles váltás: és az érzelmek éppen az ellenkezőjükre fordultak át. A kiszolgáltatott, rettegő főhős egyre inkább sajnálatot váltott ki nézőkből. Ez a sajnálat a nagy nevetés után sokak szemében könnyeket csalt. A harmadik, egyben befejező darab biztosította a romantika és a komédia szerelméből születő lezárás lehetőségét. Ugyanis *Leánykérésnek* lehettünk tanúi. *Kacsur* Andrea egy sürgősen kiházásítandó csúnyácska vénlányt alakított a darabban. A házasságra vágyó lány kissé visszahúzódo személyisége egyik pillanatról a másikra varázsütésre megváltozott. A szelíd, halk és udvarias házikisasszony éles nyelvű boszorkányként tombolt a színpadon.

A három különálló, de mégis egy egészet alkotó darab hatalmas kacajokat és könnyeket is egyaránt kiváltó ovációja után vastaps zárta a beregszásziak játékát.

A nyitó napon 18 órától a Malko Teatro, és a Szilveni Állami Bábszínház – Bulgária közös produkciója, a *Virágzó szemek* várt bennünket.

Négy bolgár színésznő próbál Magyarországon egy darabot, aminek vezérfonalát egy magyarra is lefordított kortárs bolgár regény adja. Ennek a próbaidőszaknak az eredményét nézhettük meg. Fialok, szépek, tehetségesek és nők. Ez a „*női vonal*”, ami a nőkről, de nem csak nőknek szól, sokkal inkább a nők és férfiak okulására. Zene, tánc, látvány és mély szövegek. A színészek bolgáruul játszanak, de a magyar nézőknek sem csak a felirat segített, hiszen a színházban és az életben is: „*A szem, a fül, minden érzék hadban áll.*”

A nyitónap záró előadása a Pécsi Horvát színházat hívta színpadra. *Filip Latinovicz hazatérése* két felvonásban, horvát nyelven várta a nézőket.

Filip Latinovicz hazatérése Miroslav *Krleža* egyik legjelentősebb prózai műve, amely alkotó része a horvát nyelv iskolai kötelező olvasmányainak és egyben a horvát irodalom egyik alappillére is.

A mű egy önéletrajzi ihletésű regény, amely a festőművész Filipről szól, aki folyamatos emlékezéseinek keresztül újra átéli gyermekkorának traumáit, melyek meghatározták emberi és művészi mivoltát is.

A cselekmény azzal kezdődik, hogy Nyugat-Európában eltöltött évei után, Filip hazatér édesanyjához *Kosztanyevcbe*, amely az új otthona lesz. *Kosztanyevc*ben számos különös alakot ismer meg, és életét megváltoztatja egy újabb „végzet asszonya” is, aki nem más, mint Ksenija Radajev, nevezett Bobocska. Bobocskával és édesanyjával való soha fel nem oldódó viszonyuk tükrében a regény főhőse saját törvényszerűségein keresztül éli meg a világot a mindennapokban és a művészetben egyaránt.

Pontosan ezeknek a nagy kérdéseknek a kibontakozása alkotja eme fenséges regény lényegi értékét. Kosztanyevc mikrokozmoszán keresztül, Krleža igazából szenvedélyt, hazugságot, titkokat, félelmeket és szorongást kínál a néző számára. Ezek az árnyalatok, amelyek szélsőséges lépésekre sarkalják az embereket ebben a kis faluban is és minden nagyvárosban, de jelen van mindez a társadalomban, és bennünk, mindnyájunkban is.

Filip Latinovicz hazatérése mindenképpen érdekes minta egy színházi előadás születéséhez. A darab feszült, erős érzelmekkel teli történetet elevenített meg a Jelen/Lét fesztivál színpadán. A horvát nyelven előadott színpadi mű csak azoknak volt kevésbé élvezhető, akik nem beszélik ezt a nyelvet. Sajnos köztük tartozom én is. Annak ellenére, hogy nem az anyanyelvemen hallgattam, az előadást ismerve, a történetet mégis érthető volt számomra, amit a színpadon láttam.

Nela Kocsis tökéletesen alakította Bobocska meglehetősen összetett karakterét. Az előadás korhű jelmezei gyönyörűen bemutatták a szereplők társadalmi hovatartozását és a szociális érintettségét is, a díszlet pedig olyan élethűen tükrözte azt, amit a történet olvasása alatt képzelünk, hogy így több mint két órán át a horvát regényben érezhettünk magunkat.

A szarvasi szlovák Cervinus Teatrum a Fesztiválon

Az idei Jelen/Lét fesztiválból sem maradhatott ki a *Cervinus Teátrum*, a tizenöt éves szarvasi szlovák társulat.

A 2000 januárjában alakult, a „rég-új” színház mely sajátos helyzetéből adódóan felismerte, hogy hagyományai révén számos színházi hagyomány metszéspontjában áll. Így a színház rátalált saját egyedi útjára, és 2004-től fölkarolták a szlovák nemzetiségi színjátszást. A Cervinus Teátrum immár egy olyan átfogó színházi rendszert jelenít meg, amely figyelembe veszi úgy a nemzetiségi színjátszást, mint a város és annak közvetlen környezetének kulturális és színházi igényeit is.

A Cervinus bátran állíthatja, hogy az ősbemutatók színháza lett. Az elmúlt években, a szarvasi nemzetiségi színház olyan Magyarországon eddig nem játszott darabokat vitt színre, mint: a Temetőkönyv, Napfoltok, Keringő a padláson, vagy a Hazárd keringő.

2012-ben az a megtiszteltetés érte a színházat, hogy Ivan Holub Az Angyal című vígjátékával meghívást kaptunk a Pécsi Országos Színházi Találkozóra. Ezt kövözően, 2014-ben Meskó Zsolt: Szerelmem Sárdy című előadásukkal vehettek részt a POSZT-on. 2015-ben a Csodaszarvas című musical-ük elnyerte az V. Magyar Teátrumi Nyár fesztiválon Szarvas Város Nagydíját valamint Maróti Attila a legjobb mellékszereplő díját is megnyerte Bese (Csodaszarvas) szerep megformálásáért. A Valahol Európában

musical-ükkel a számos szakmai díj mellett az évad legjobb zenés előadásának díja is az övék lett.

Március 28-án a Kaszás Attila Teremben állt színpadra a Cervinus társulat két művésze azért, hogy valami olyan egyedülálló színházi és irodalmi élménnyel ajándékozza meg a nézőket, amit máshol, és feltételezem más társulattól sem kaphattak volna meg.

A *Láskabózeláska* címet viselő hatvan perces előadás kicsit zene, kicsit színház, kicsit irodalom, ami férfiaknak és nőknek is ugyanolyan fontos üzenetet közvetít. Úgy, ahogy a művészetek kéz a kézben járnak, úgy tartozik össze a férfi és a nő is. Ahogy színház sem lenne irodalom nélkül, úgy a férfi sem lenne soha nő nélkül és a nő sem férfi nélkül, hiszen csak együtt tud a kettő tökéletes egészet alkotni. De mindenekfölött a sors az, ami meghatározza életünk alakulását, derül ki az előadásból. Egyedül csak a sors tudja összekötni vagy szétválasztani az embereket, mi csupán bábok vagyunk, akik hol kedvezően, hol pedig elutasítóan reagálunk a sorsszerű találkozásokra.

De mi történik, amikor két tökéletes élet a technika hazug és hitevesztett világában találkozik egymással? Erre akar példát mutatni a Cervinus Teatrum előadása. Az eleve elrendelt sors elé mindegy, hogy milyen akadály áll, a végszó mindig ugyanaz. Az ilyen kapcsolatokat csak a halál választhatja el.

A párbeszéd és monológok sorát a világirodalom teljes repertoárjából válogatta a rendező, Varga Viktor. Minden megszólalást és dialógust sokak által ismert népszerű dalokkal és szonokkal fűszerezett meg.

Egy színésznő és egy színész, egy nő és egy férfi, egy helyszínen ahol egy végzet vár rájuk. A zenés irodalmi előadást magyar és szlovák nyelven Eva Javorska és Polák Ferenc előadásában láthattuk.

Ez volt az első Jelenlét fesztivál amikor végre szerencsém volt találkozni a szarvasi Cervinus társulattal. Új – ide készült – darabjuk számomra a fesztivál egyik legmeghatározóbb élménye. Mondják, hogy a kevesebb néha több. Ezt lehet elmondani erről a darabról is, hiszen gyakorlatilag csak két ember beszélgetésének lehettünk szem és fültanúi. A színpadra álló két színész egyszerre volt nő és férfi – úgy, mint bárki a nézőtéren ülők közül – és mindezzel együtt briliáns előadók is. Sokszor a legegyszerűbb hétköznapi helyzetek eljátszása a legnehezebb. Eva Javorska és Polák Ferenc természetes játéka annyira magával ragadta a közönség figyelmét, hogy szinte emberként követte a végzet ellen harcoló pár pillanatit.

A teltházas előadásra szinte minden korosztály jegyet váltott, az előadást két nyelven játszották, így minden szava érthető volt azok számára is, akik nem beszélnek szlovákul.

Ilyenkor beigazolódik az, hogy a színházban és főként a JELEN/LÉT fesztiválon, nemzetiségtől függetlenül mindannyian egy nyelvet beszélünk.

Bécsi Éva